

Rekonstrukční deník – březen/duben

Zpráva o jednání zástupců platformy Rekonstrukce státu s politiky

1. 3. až 16. 4. 2015

Každý týden se setkáváme s politiky, abychom jednali o zákonech pro otevřenou politiku a fér politickou soutěž. *Víme totiž, že změny se neprosadí samy tím, že budeme věci jen kritizovat a komentovat.* Přibližně jednou za měsíc vám proto nabídneme

- přehled setkání Rekonstrukce státu, str. 1
- přehled odborných akcí, str. 3
- přehled stavu zákonů a expertních stanovisek, str. 3

Březen byl především měsícem zákona o Registru smluv, kterému konečně dala koaliční rada obecně zelenou, i když finální verze pozměňovacího návrhu ještě není známa. Bohužel to doprovázely ostré mediální útoky od poslanců ČSSD a KDU-ČSL (viz naše tisková [zpráva](#)). K posunu došlo také u zákona o financování politických stran, který Ministerstvo vnitra předložilo do mezirezortního připomínkového řízení. Ministerstvo financí také připravilo věcný záměr k zákonu o nominacích do dozorčích rad státních podniků a poslalo jej do připomínkového řízení.

Setkání s předsedy stran pokračují, s premiérem zatím ne

Od září 2014 se snažíme o pravidelná setkání s předsedy všech koaličních stran, abychom je upozornili, na čem se jednotlivé zákony zadrhly, vysvětlili jim stanoviska expertních skupin a zjistili postoj vedení stran.

Od začátku roku jsme se setkali s premiérem i oběma vicepremiéry. V „březnovém kole“ schůzek si ale na setkání zatím našel čas jen předseda KDU-ČSL a předseda ANO. ČSSD sice pravidelná společná setkání přislíbila, ale s premiérem jsme se sešli naposledy v lednu, přitom většinu rekonstrukčních zákonů mají v gesci právě ministerstva ČSSD.

První březnový týden se nám přesto podařilo sejít z ČSSD s ministrem Jiřím Dienstbierem a jednat o zákonech, které upravují majetková přiznání politiků (zákon o střetu zájmů) a financování politických stran. Návrh zákona o střetu zájmů jsme měli možnost díky ČSSD [připomínkovat](#) a v současné podobě převážně odpovídá rekonstrukčnímu závazku. Jiří Dienstbier předložil také v únoru novelu Ústavy, na kterou Senát čeká s hlasováním o rozšíření pravomocí NKÚ. Nakonec zákon o financování politických stran předkládaný společně s ministrem Milanem Chovancem je nyní v rozumné podobě v připomínkovém řízení.

Celkově ČSSD navrhla a podpořila řadu výjimek v zákoně o Registru smluv (limit 50 tisíc, odklad účinnosti sankce, vyjmutí řady subjektů, jako je např. ČEZ), ale premiér základní principy zákona podpořil. Na stranickém sjezdu, kam nám na rozdíl od jiných stran ČSSD neumožnila poslat dobrovolného ambasadora, potom prohlásil za svou prioritu zákon o financování politických stran a kampaní.

V prvním březnovém týdnu jsme také jednali s Andrejem Babišem a poslanci hnutí ANO, další jednání proběhlo minulý týden. Ministerstvo financí nám potvrdilo, že připravují věcný záměr zákona o nominacích do dozorčích rad státních firem, který dříve odmítalo. Věcný záměr jsme měli možnost konzultovat s úředníky z ministerstva. Na schůzce jsme dále vysvětlili nedostatky dopadové studie k zákonu a o zveřejňování smluv (vypracováno MV na žádost ČSSD a KDU-ČSL) a upozornili, že požadavek ANO na zveřejnění současných smluv státu může schvalování zákona zablokovat. ANO na vložení požadavku do koaličního návrhu následně netrvalo a vicepremiér Andrej Babiš zákon veřejně podpořil, stejně jako později premiér Bohuslav Sobotka. Před samotným setkáním proběhla schůzka s poslancem Vondráčkem, který se zákonu o Registru smluv intenzivně věnuje.

Na konci března nás přijal také místopředseda vlády Pavel Bělobrádek. Podle jeho vyjádření podporuje pohled expertních skupin Rekonstrukce státu na projednávané zákony a rozumí důvodům, například i proč by sankce neplatnosti v zákoně o Registru smluv neměla být nahrazena pokutou (která by zákon spíše zkomplikovala a oddálila). V případě návrhu zákona o financování stran uvedl, že dohledovým orgánem by dle jeho názoru měl být NKÚ a ne samostatný orgán, ale pro KDU-ČSL to není v dalším vyjednávání podmínkou. KDU-ČSL má řadu dobrých návrhů k tomuto zákonu, ale aktivně je neprosazuje. S panem místopředsedou vlády jsme se také předběžně domluvili na účasti dobrovolných ambasadorů na květnovém sjezdu KDU-ČSL.

Předtím jsme se v polovině března setkali s ministrem Marianem Jurečkou z KDU-ČSL, kde jsme řešili především návrh zákona o Registru smluv a jeho dopad na státní podniky a novelu zákona o sdružování, tj. změnách v úpravě hospodaření politických stran. Celkově KDU-ČSL také navrhla a podpořila řadu výjimek v zákoně o Registru smluv, ale proti zákonu již nyní tak ostře nevystupuje. Na osobních jednáních se zástupci KDU-ČSL probíhají věcné diskuze, ale v březnu se nám nepodařilo jednat s dalšími. Naopak poslanec Jan Bartošek se připojil k [negativní kampani](#) proti Rekonstrukci státu a i v [rozhlase](#) kritizuje Registr smluv.

Schůzky se senátory a poslanci

Na začátku března jsme se setkali se senátorem Václavem Láskou (SZ), který se zajímá o vývoj kolem financování politických stran. Byli jsme také v kontaktu se senátorem Liborem Michálkem, který přišel s vlastním návrhem pravidel na nominace do dozorčích rad. Analýza právníka z Frank Bold ukazuje, že návrh skupiny senátorů je dobrý základ pro řešení problému.

V březnu jsme kontaktovali poslance Jana Farského z klubu TOP 09 a STAN, který je předkladatelem návrhu zákona o Registru smluv, a diskutovali jsme o dosavadních změnách v návrhu. Pan poslanec na schůzce uvedl, že zákon považuje za funkční v případě, že obsahuje sankci neplatnosti smlouvy, pokud smlouva nebude zveřejněna. To v současném návrhu bylo i díky našemu doporučení zachováno.

V posledním týdnu jsme se také setkali s poslancem Petrem Gazdíkem z klubu TOP 09 a STAN, abychom diskutovali o současné podobě novely zákona o střetu zájmů a rozdílech oproti návrhu pana poslance.

Sešli jsme se také s poslancem Janem Chvojkou (několik dní poté, co nás [v deníku Právo](#) označil za „píáristy ANO“ a „svoloč“), který je zpravodajem návrhu zákona o Registru smluv. Poslanec Chvojka

dlouhodobě zákon kritizuje, proto jsme se snažili vysvětlit, že většina výhrad poslanců byla již v zákoně zohledněna.

Krátce jsme o rekonstrukčních zákonech jednali s poslancem Jeronýmem Tejcem, předsedou Ústavně právního výboru, který bude nejspíš garančním výborem pro návrh zákona o Registru smluv.

Odborná setkání

Setkali jsme se také s odborníky z Ministerstva financí, abychom jim představili návrh na úpravu nominačních procesů do orgánů státem vlastněných společností prostřednictvím zákona. Na jednání navázal také kulatý stůl pořádaný Frank Bold spolu s Britskou ambasádou na konci března. Na diskusi jsme pozvali zástupce relevantních úřadů, byznysmeny z praxe i autora současného návrhu senátora Michálka. Závěry kulatého stolu brzy zveřejníme.

Frank Bold uspořádal na začátku dubna také kulatý stůl k současnému návrhu zákona k financování politických stran. Diskuse se účastnili zástupci ČSSD, KDU-ČSL, ANO, Ministerstva vnitra, Legislativní rady vlády, poradce premiéra, organizace Transparency International, zIndex a další.

Jak jsou na tom zákony Rekonstrukce státu?

Financování politických stran

Kde je zákon v legislativním procesu?

Náměstkyně Vildumetzová z Ministerstva vnitra připravila návrh zákona, který by měl reagovat na připomínky koaličních stran z proběhlých jednání. Návrh byl 2. dubna vložen do mezirezortního připomínkového řízení s možností zaslat připomínky do 17. dubna. Pokud všechny koaliční strany podpoří vznik kontrolního úřadu a KDU-ČSL nebude nadále prosazovat přiřazení kontroly pod NKÚ, tak by návrh měl být vládě předložen ještě na konci dubna.

Aktuální stanovisko Rekonstrukce státu

Podporovali jsme návrh představený Ministerstvem vnitra na koaliční radě na konci února, který obsahuje také zavedení nezávislého a samostatného dozorového orgánu. Tomu odpovídá zavedení Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí tak, jak byl novelou navržen. Nyní analyzujeme nový text zákona předloženého ministerstvem, sledujte náš [web](#), brzy zde zveřejníme stanovisko.

Smlouvy na internetu

Kde je zákon v legislativním procesu?

K návrhu byla vypracována dopadová studie na žádost ČSSD a KDU-ČSL, jejíž závěry byly ve [stínové analýze](#) zpochybněné. Následně zákon projednala koaliční rada a dohodla se na další podobě návrhu, stále ale není vyřešené, kdo bude gesčním orgánem. Nyní se rozhoduje mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem pro místní rozvoj. Zákon v poslední době podpořil jak premiér v průběhu poslaneckých

interpelací, tak vicepremiér Babiš, který požádal o projednání na koaliční radě a dopisem vyzval zastupitele ANO, aby také zveřejňovali smlouvy ve svých obcích. Návrh je po roce zařazen na jednání poslanecké schůze od 28. dubna.

Aktuální stanovisko Rekonstrukce státu

Návrh zákona upravený koaliční skupinou je již na hraně toho, aby splnil doporučení Rekonstrukce státu. Obsahuje neodůvodněné výjimky pro některé typy subjektů, např. ČEZ a další ustanovení, která nejsou ve shodě s doporučeními Rekonstrukce státu. Požadujeme proto alespoň nějakou opravu změn, redukcí účinnosti zákona, například vynětí limitu 50 000 Kč pro smlouvy ze zákona a převedení této možnosti do nařízení vlády.

Odborné nominace do dozorčích rad

Kde je zákon v legislativním procesu?

Ministerstvo financí sice vyjmulolo návrh zákona z Plánu legislativních prací na rok 2015, ale nakonec začalo připravovat věcný záměr, který byl začátkem dubna předložen do mezirezortního připomínkového řízení.

Aktuální stanovisko Rekonstrukce státu

Příští týden představíme stanovisko ke zveřejněnému věcnému záměru.

Státní zastupitelství bez politických zásahů do vyšetřování

Kde je zákon v legislativním procesu?

V Plánu legislativních prací byl návrh zákona opakovaně odkládán. Po kritizovaném návrhu nyní Ministerstvo spravedlnosti předložilo nový návrh zákona do mezirezortního připomínkového řízení.

Aktuální stanovisko Rekonstrukce státu

Aktuálně zpracováváme stanovisko ke zveřejněnému návrhu zákona. Předběžně to vypadá, že zákon zajistí nezávislost Nejvyššímu státnímu zastupitelství podstatně lépe než předchozí verze.

Rozšíření kontrolních pravomocí NKÚ

Kde je zákon v legislativním procesu?

K rozšíření pravomocí je potřeba schválení dvou zákonů: novely Ústavy a novely zákona o NKÚ.

Návrh na změnu Ústavy schválila Sněmovna v květnu 2014. Novela na žádost senátorů čeká v Senátu na prováděcí zákon.

Vládní návrh novely zákona o NKÚ od ministra Dienstbiera byl schválen koaliční radou na konci února a na začátku dubna se jím zabývala Legislativní rada vlády. Rekonstrukce státu prozatím měla díky Úřadu vlády možnost účastnit se debaty nad podobou zákona.

Aktuální stanovisko Rekonstrukce státu

Podporujeme novelu Ústavy, která je nyní v Senátu, i návrh novely zákona o NKÚ od ministra Jiřího Dienstbiera.

Majetková přiznání pro politiky

Kde je zákon v legislativním procesu?

Návrh novely zákona o střetu zájmů v březnu prošel připomínkovým řízením a ještě na konci proběhlo vypořádání připomínek, přičemž Úřad vlády zapojil Rekonstrukci státu do diskuze o připomínkách. Na základě jejich vypořádání Úřad vlády v průběhu dubna návrh novely upraví.

Aktuální stanovisko Rekonstrukce státu

Návrh novely ve znění před připomínkovým řízením splňuje dvě a půl ze tří doporučení Rekonstrukce státu, doporučili jsme zapracovat ustanovení týkající se funkční a efektivní kontroly.

Přečtěte / Poslechněte si:

[Komentář](#) Martin Fadrného k zákonu o dozorčích radách státních podniků

[Článek](#) o studii Frank Bold o financování politických stran

[Diskuse](#) o sporných bodech zákona o Registru smluv – Oldřich Kužílek a poslanec Jan Bartošek

Pokud nechcete dostávat toto pravidelné shrnutí činnosti platformy Rekonstrukce státu, prosím upozorněte nás.

Toto shrnutí může dostat každý, kdo se přihlásí zde: <http://bit.ly/1FRc39U>.

Pro stručné zprávy o zákonech odebírejte náš [newsletter](#) nebo sledujte [facebookový profil](#).